

Фінансується
Європейським
Союзом

Правовий бюлетень Данської ради у справах біженців (DRC) в Україні | Випуск 86: 1 Листопада – 30 Листопада 2022

1. Кабінет Міністрів запроваджує експериментальний проект щодо видачі посвідчення особи для повернення в Україну

21 жовтня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову №1201](#) (набрання чинності – 14 листопада 2022 року), якою запроваджується експериментальний проект щодо видачі посвідчення для повернення в Україну для осіб, яких було переміщено на територію держави, що визнана державою-агресором або державою окупантом¹ (далі - посвідчення).

Посвідчення може бути видано на підставі звернення представників особи, яка хоче повернутися в Україну, а саме, - одного з батьків або законного представника дитини; одного з батьків, одного з подружжя, дитини старшої за 18 років від імені батьків, а також брата/сестри особи, яка хоче повернутися в Україну. Посвідчення може бути також видане на підставі запиту Міністерства реінтеграції.

Посвідчення видаватиметься безкоштовно через 5 днів після отримання [заяви](#). Строк дії посвідчення - 3 місяці.

Вимоги та процес подачі заяви:

- Заява у письмовій формі
- Свідоцтво про народження або інші документи про народження. У випадку, якщо такі документи відсутні, посвідчення видаватиметься на основі даних, зазначених у заяві та перевірених Державною міграційною службою (далі – ДМС)
- Документи, що посвідчують особу заявника (тобто представника особи, яка хоче повернутися) та документи, які підтверджують родинні зв'язки або повноваження представляти інтереси такої особи
- У разі, якщо посвідчення видаватиметься для особи молодшої за 18 років, щодо якої відсутня інформація у Єдиному державному демографічному реєстрі або відомчій інформаційній системі ДМС, необхідно разом з іншими документами подати також дві фотокартки (3,5x4,5 та 10x15 см) особи, яка хоче повернутися в Україну.

¹ Термін, що тут використано, походить із [Постанови №1201](#).

До прийняття цієї Постанови, особи, які хотіли повернутися в Україну, могли отримати посвідчення лише у дипломатичному чи консульському представництві України за кордоном на підставі особистого звернення або за зверненням законних представників.

2. Кабінет Міністрів спростив процедуру оформлення документів, що посвідчують особу

28 жовтня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову №1220](#) (набуття чинності – 17 листопада 2022 року), якою значно спростив окремі процедури, пов'язані з оформленням та видачею ID-картки та закордонного паспорта. Спрощуються наступні процеси:

- **Вибір варіантів подання документів:** особи, які звертаються за послугою, можуть обрати зручний спосіб подання заяви на оформлення ID-картки або закордонного паспорта через Департамент Державної міграційної служби, ДП "Документ" або консульську установу за кордоном
- **У разі неотримання оригіналу документа:** особи, які звертаються за послугою, можуть використовувати електронні копії ID-картки та закордонного паспорта в додатку "Дія", якщо такі документи були оформлені, але фізично не отримані
- **Свідчення в режимі відеоконференції:** у випадках, коли для встановлення особи необхідні показання свідків, такі показання відтепер можуть бути отримані в режимі відеоконференції
- **Відмова від письмової згоди:** у разі подання до консульської установи за кордоном клопотання про оформлення закордонного паспорта неповнолітньої особи одним із батьків, письмова згода другого з батьків не вимагається
- **Довіреність на отримання паспорта неповнолітньої особи:** раніше паспорт, оформлений на неповнолітню особу, мав забирати той з батьків або законних представників, хто подавав заяву. Після внесення змін для отримання достатньо довіреності для особи від законних представників дитини.

3. Верховна Рада прийняла Державний бюджет на 2023 рік

3 листопада 2022 року Верховна Рада прийняла [Закон №2710-IX](#), яким затвердила Державний бюджет на 2023 рік. Більше інформації щодо Державного бюджету на 2023 рік буде надано у Спеціальному випуску правового бюлетеня.

4. Кабінет Міністрів розпочав реалізацію експериментального проекту щодо взаємного визнання електронних цифрових підписів між Україною та ЄС

22 листопада 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову №1311](#) (набуття чинності – 25 листопада 2022 року) про реалізацію експериментального проекту щодо взаємного визнання електронних довірчих послуг між Україною та Європейським Союзом. Очікується, що Постанова стане підґрунтям для подальшого підписання

Угоди між Україною та ЄС про взаємне визнання електронних довірчих послуг. Це стане першою угодою такого роду між ЄС та третьою країною.

Постанова створить наступні можливості для українців, у тому числі тих, хто проживає в країнах ЄС:

- Можливість отримати юридично визнаний кваліфікований електронний підпис дистанційно
- Доступ до широкого спектру інструментів електронної ідентифікації всіх рівнів захисту
- Доступ до українських онлайн-сервісів із-за кордону
- Можливість електронного підпису документів у нотаріуса та в ЦНАП (Центрах надання адміністративних послуг)
- Формування правового підґрунтя для визнання та використання гаманців для цифрової ідентифікації.

5. Кабінет Міністрів визначив соціальну допомогу для евакуйованих осіб та осіб, які проживають на територіях, де відновлено урядовий контроль

21 жовтня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову №1195](#) (набуття чинності – 1 листопада 2022 року), якою визначено види соціальної допомоги для евакуйованих осіб та осіб, які проживають в населених пунктах, де відновлено урядовий контроль. Передбачені наступні види допомоги:

- Разова грошова допомога особам, евакуйованим з районів проведення бойових дій, які не зареєстровані як внутрішньо переміщені особи (далі – ВПО), або особам, які проживають на територіях, де відновлено урядовий контроль, та не зареєстровані як ВПО (неоподатковувані 3 000 грн. для осіб з інвалідністю та дітей; 2 000 грн. для всіх інших осіб)
- Забезпечення продуктами харчування, одягом, товарами першої необхідності, засобами гігієни, медикаментами
- Евакуація осіб з районів, де ведуться бойові дії
- Доставка та зберігання гуманітарної допомоги
- Тимчасове житло.

Видача грошової допомоги буде здійснюватися Укрпоштою. Отримувач допомоги, повинен пред'явити документ, що посвідчує особу (або електронний документ), податковий номер, документи, що підтверджують інвалідність, свідоцтво про народження дитини (або електронне свідоцтво). Особи, які не мають таких документів, можуть отримати грошову допомогу після підтвердження особи двома іншими особами.

6. Кабінет Міністрів пом'якшив умови надання пільгових житлових кредитів KfW для ВПО

1 листопада 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову №1227](#) (набуття чинності – 5 листопада 2022 року), якою пом'якшив умови пільгових житлових кредитів KfW для ВПО, розпорядником яких є Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву (Держмолодьжитло). Таким чином:

- Житло, збудоване не більше ніж 50 років тому чи реконструйоване не більше 35 років тому, може бути придбане за рахунок кредиту (раніше – реконструйоване не більше 25 років тому)
- Позичальник може обрати житло в іншому регіоні, ніж той, що був зазначений у заяві на отримання кредиту
- Кредит може бути наданий на строк до 30 років (раніше - 20 років) за умови, що вік позичальника на дату виконання зобов'язань не перевищуватиме 65 років
- Нормативна площа житла становить 52,5 кв. м на одну особу або сім'ю з двох осіб та додатково 21 кв. м на кожного наступного члена сім'ї (раніше – 21 кв. м та 10,5 кв. м відповідно)
- Заявник не втрачає право на отримання кредиту, якщо кошти не надійшли на його рахунок у зв'язку з неможливістю придбання житла на територіях, де ведуться активні бойові дії або на непідконтрольній уряду України території і кредитний договір було розірвано
- Держмолодьжитло може реструктурувати борг на строк до 60 місяців
- Держмолодьжитло може надати ВПО відстрочку за пошкоджене або зруйноване житло. Відстрочка надається на наступні періоди:
 - для зруйнованого житла - до отримання компенсації
 - для пошкодженого житла - до одного року з можливістю пролонгації з урахуванням внутрішніх правил фінансової установи та обсягу пошкоджень.

7. Міністерство соціальної політики опрацює певні проблеми ВПО у своєму робочому плані на другу половину 2022 року

2 листопада 2022 року Міністерство Соціальної Політики [Наказом №302](#) представило свій Робочий План на другу половину 2022 року. План включає наступні питання, пов'язані з переміщенням:

- Удосконалення соціальних послуг, що надаються ВПО, особам з обмеженими можливостями та евакуйованим особам, імплементації підходів кейс-менеджменту. Метою є інтеграція таких осіб у громади, в яких вони розміщуються
- Розробка нормативно-правового акту щодо порядку повернення в Україну дітей, вивезених з України усиновлювачами або опікунами, дітей, які перебувають за кордоном без супроводу, а також дітей, які були переміщені до Російської Федерації чи Республіки Білорусь
- Розробка програм щодо запобігання домашньому насильству в сім'ях ВПО.

8. Кабінет Міністрів збільшує роль місцевої влади у соціальному захисті вразливих осіб та сімей

8 листопада 2022 року Кабінет Міністрів затвердив [Постанову №1280](#) (набуття чинності - 17 листопада 2022 року), якою запровадив механізм моніторингу та посилення ролі місцевої влади у соціальному захисті вразливих

груп населення за допомогою місцевих громад. Постанова зобов'язує місцеві державні адміністрації кожні шість місяців надавати Національній соціальній сервісній службі інформацію щодо стану реалізації таких соціальних послуг місцевими територіальними громадами. Інформація має включати:

- кількість сімей отримувачів допомоги
- кількість сімей та дітей, переміщених з непідконтрольних уряду України територій
- кількість сімей та дітей, що отримують послуги соціального супроводу
- кількість дітей, повернутих до своїх біологічних сімей

Для зазначених категорій також має надаватися інформація щодо кількості осіб, що отримали соціальну допомогу.

9. Парламент створює Фонд відновлення, що складається з майна, примусово вилученого у Російської Федерації та її резидентів

19 жовтня 2022 року Верховна Рада прийняла [Закон №2700-IX](#) (набуття чинності - 19 листопада 2022 року), яким створила 'Фонд ліквідації наслідків збройної агресії' з майна, примусово вилученого у Російської Федерації та її резидентів. Фонд створено у складі спеціального фонду Державного бюджету.

Майно Фонду буде використовуватися для відновлення пошкодженої та знищеної власності, а саме:

- громадські об'єкти, об'єкти цивільного захисту, житло, а також об'єкти критичної інфраструктури
- житло для ВПО та інших осіб, що постраждали від конфлікту
- придбання цифрового (технологічного) та медичного обладнання
- спеціальні транспортні засоби
- компенсації за смерть або тілесні ушкодження, спричинені збройним конфліктом.

Інші Законодавчі Зміни

1. Кабінет Міністрів вирішив не приймати заяви на імміграцію чи тимчасове/постійне проживання від громадян Російської Федерації до тих пір, поки не набуде чинності спеціальний закон ([Постанова №1232](#) від 1 листопада 2022 року).
2. Воєнний стан та мобілізацію продовжено на 90 днів до 19 лютого ([Закон №2738-IX](#) від 16 листопада 2022 р. та [Закон №2739-IX](#) від 16 листопада 2022 року).
3. Кабінет Міністрів призначив Заступника Міністра з питань реінтеграції Бородая О.М. новим Уповноваженим з питань ВПО ([Розпорядження №1009-р](#) від 11 листопада 2022 року).
4. Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй ухвалила Резолюцію «Забезпечення засобів правового захисту та репарацій у зв'язку з агресією проти України» (Резолюція ООН [A/ES-11/L.6](#) від 14 листопада 2022 року).

5. Кабінет Міністрів продовжує період, протягом якого водії можуть перебувати за кордоном під час воєнного стану з 45 до 60 днів ([Постанова №1285](#) від 15 листопада 2022 року).
6. Кабінет Міністрів визначив, що виплата допомоги на проживання ВПО буде продовжена для осіб, які проживають на НПУТ та територіях, де ведуться бойові дії, але для осіб, які проживають за межами таких територій, виплати будуть здійснюватися до 31 грудня 2022 року ([Постанова №1320](#) від 15 листопада 2022 року).
7. Кабінет Міністрів погодив розміщення осіб з територій, де ведуться активні бойові дії, в державних установах охорони здоров'я та соціального захисту впродовж дії воєнного стану та трьох місяців після його припинення або скасування ([Розпорядження №1067-р](#) від 18 листопада 2022 року).
8. Кабінет Міністрів видав розпорядження Пенсійному Фонду обрати організації, відповідальні за доставку пенсій та фінансової допомоги за фактичним місцем проживання осіб під час воєнного стану та шести місяців після його припинення чи призупинення ([Постанова №1305](#) від 22 листопада 2022 року).
9. Кабінет Міністрів призначив Міністерство з питань реінтеграції на управління реєстрами з питань дотримання Міжнародного Гуманітарного Права ([Розпорядження №1058-р](#) від 25 листопада 2022 року).

Цей правовий бюлетень розроблений завдяки фінансовій підтримці у рамках цивільного захисту та гуманітарної допомоги Європейського Союзу.

Деякі терміни, що використовуються у цьому документі, взяті із законопроектів або чинного законодавства. Відповідальність за зміст бюлетеня несуть виключно автори. Погляди, висловлені в цьому документі, жодним чином не повинні сприйматися як відображення офіційної позиції Європейського Союзу чи Данської ради у справах біженців (DRC). Ні Європейська Комісія, ні DRC не несуть відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в ньому.